

Editorial

Joan Carles Montaner (1936 - 2006) Amic i ornitòleg per tenir sempre al costat

Jesús R. Jurado ¹

Hi ha ornitòlegs que creuen en mites i un dels més estesos és el de creure que existeixen observadors que sense cap raó, miren al cel i just allà on miren està passant en aquell moment, una calçada o un esbartet de grues o qualsevol altre aucell. He de dir que jo tenc una malaltissa tendència a creure en els mites i que en aquest que estic citant, hi crec per dos motius: perquè en Joan Carles Montaner era un dels que això els hi passava molt sovint i així mateix, perquè a jo també em passa. "No és científic" diran molts, "Passa massa

vegades per ser una simple casualitat", poden contestar els altres. El cas és que això passa i que en Joan Carles ho experimentà centenars de vegades.

Però no hem de parlar dels mites avui, al manco no dels mites *sensu stricto*. Tots deveu saber que el nostre company i ...-vosaltres mateixos podeu afegir aquí tots els adjectius positius que se vos acudeixin-, Joan Carles Montaner, des del dinou d'octubre passat, ja no és entre nosaltres, vull dir de forma tangible perquè de ser-hi, hi és, clar!. I vull ser agossarat i dir perquè és i serà molt de temps entre nosaltres: jo pens que tots els que ens sentim ornitòlegs o simplement naturalistes en qualsevol grau, formem com a una gran piràmide de múltiples graons, des dels més antics, el vèrtex, fins a les darreres fornades, la base actual. Crec que des del segon graó, tots hem anat agafant el que han fet, dit i deixat els anteriors. D'uns hem agafat més i d'altres menys, però mai podem menysprear un Aristòtil o un Plini, o als primers ornitòlegs, els dels segles XVIII i XIX, perquè de tots ells, nosaltres en duem part, tot i que en massa ocasions no en som conscients. Però em

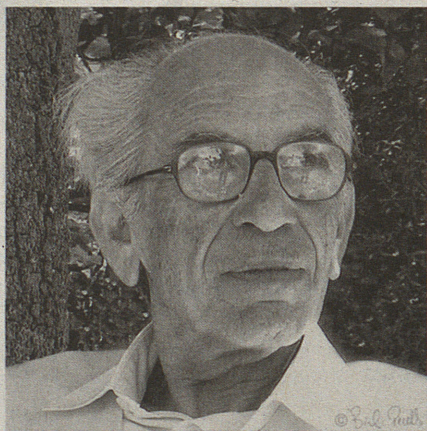
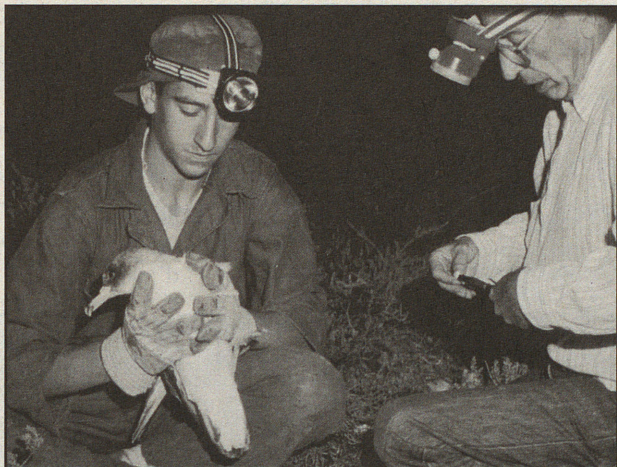

Foto: B. Perelló

(¹) ornitologia@gobmallorca.com

podeu ben creure: aparqueu per una estona la nostra auto-estima -abans se li deia xuleria-, i veureu com tots nosaltres devem una part considerable de la nostra formació a la resta de graons de la piràmide, per molt diluïda, rebotada o corregida que ens hagi arribat la seva herència. En Joan Carles, des de fa uns mesos, forma part ara, i abans també, del graó immediatament anterior.

Una de les especialitats ornitològiques d'en Joan Carles ha estat des de sempre, la divulgació. Res ha sabut fer que no ho compartís fent servir totes les eines al seu abast, la conversa amable, les xerrades i projeccions públiques -i això que no eren fotos digitals!-, els articles escrits.... Tenc amb ell, vivències nombroses i inoblidables dins el camp de la divulgació i record com lo més antic que férem plegats, les tantes de xerrades que fèiem a les escoles després de dinar, sortint de la feina i prenent un panet amb el que fos, i a predicar, a sembrar llavor. Més endavant organitzàrem per dues vegades -el 1979 a Alcúdia i el 1989 a Calvià-, les V i les X Jornadas Ornitológicas Españolas, com també ens atrevírem a dur setmanalment un programa radiofònic que es deia "Entorn" i en el que fèiem de locutors, guionistes i fins i tot triàvem les

En Joan Carles amb Jesús Jurado, anellant virots al Parc Nacional de Cabrera, 1988. Foto. J.R. Jurado

peces musicals...Brassens, Serrat, Joan Baez..., diguérem tot el que havia que dir i poca gent ho devia sentir perquè mai mos ho censuraren. I quantes coses més en les que per ell, planava sempre la necessitat de divulgar...!

En Joan Carles, com anellador des dels començaments, va arribar enfora i no m'estic referint a quantitat d'espècies anellades, ni a la seva categoria d'expert ni a la seva participació en les primeres anellades a llocs que descobríem, avui emblemàtics com s'Albufera, ses Fontanelles, el Cap Blanc, l'arxipèlag de Cabrera o sa Dragonera, no, jo m'estic referint per una banda, molts d'anys després, a la seva tasca com anellador-divulgador al ja Parc Natural de s'Albufera, on *gratia et amore*, en Joan Carles anava a anellar i mostrava als interessats de què es tractava l'anellament d'auells i allò que s'aconseguia practicant-lo. L'altra feta seva ja és més mala de

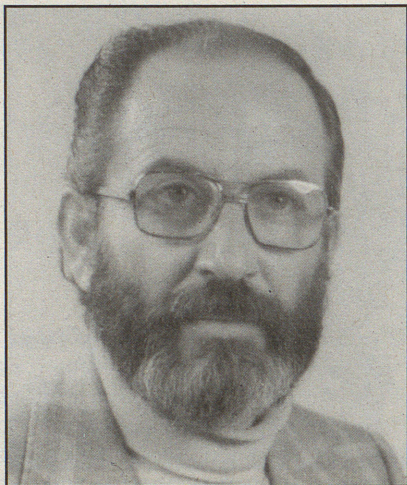

Foto d'en Joan Carles, al seu carnet de soci

classificar: vull suposar que tot els anelladors coneixeu l'imprescindible llibre *Guia para la identificación de los Passeriformes Europeos*, de Lars Svensson. Bé, el llibre que coneixeu avui, en castellà i editat per la SEO, no es va editar fins a l'any 1996. Els anelladors mallorquins però, ja feia molt de temps que, almanco des dels inicis dels 80 sinó abans, gaudíem d'una edició pirata de l'original anglès, -el *Passerines* li dèiem nosaltres-, gràcies a la que començarem a formar-nos: en Joan Carles amb els seus coneixements d'anglès i amb la seva santa paciència anà traduïnt totes les espècies d'aucellons de la nostra ornitofauna deixant-se les pipelles per exemple, amb les traduccions dels colors de les plomes, mentre na Joana, la seva dona, feia tots els dibuixos. Tots els anelladors de l'època passejàvem la nostra carpeta de gomes amb els folis mecanografiats que per "entregues", ens feia arribar en Joan Carles cada poc.

Avui tenim al GOB un dels millors equips d'anelladors d'altíssim nivell. Pot ser té relació una cosa amb l'altra.

En Joan Carles Montaner va ser l'inscrit nº 47 en el 1er. Curs d'Ornitologia de Camp que es celebrà al Saló d'Actes del Col·legi de Sant Francesc, de Palma, del sis al deu d'agost de 1973. De la gent que assistí a aquest cicle de conferències -78 inscrits-, sorgí mesos més tard el GOB -el darrer dia de 1973-. En la fitxa i el carnet d'en Joan Carles figura el nº 194. Tot el temps que va fer feina pel GOB i per la Natura de les Illes, trenta tres anys, tot el que tenia, tot el que sabia i quin era el seu tarannà, sempre ho va compartir, i els que aprenguérem d'ell, ho podem ensenyar als altres..., fins a la darrera aportació que pogué fer, va ser divulgadora: col·laborar amb articles d'aucells en la revista "Palmanyola", allà on viuen.

No es pot deixar perdre la bona llavor i prest s'ha d'enllestir el pròxim graó de la piràmide. S'acosten temps difícils i el món que ve, si vol sobreviure, haurà de menester molta gent incombustible i generosa. En Joan Carles Montaner tot d'una ho va entendre així. Fou un gran exemple.